

'Ere zij god' duurt lang

Ik zou de Kerstgeschiedenis vertellen.
De kleintjes kwamen kleintjes om het orgel staan.
Ik hoorde wel, dat iemand stond te bellen,
Maar onder 't zingen kon ik niet naar voren gaan.

'k Had anders eerst wel uit het raam gekeken,
Maar dat was nu, vond ik, de eer van God te na.
't Zou oneerbiedig zijn de zang te breken,
Wij zongen - tweede stem - het lied der engelen na.

'Ere zij God' duurt lang en 'Vrede op aarde'.
Ik liet maar bellen tot het allerlaatst refrein.
Toen zag ik, wie er door de ruiten staarde:
Het Kind vroeg in een kind, of Hij er hij mocht zijn.

Dominee Okke Jager, geb. 1928

Geef ons de vrede?

Is vrede een luxe, of juist een universeel recht?
Of is dat wat recht is nog al te dikwijls krom?
En wat als niet alles mag worden gezegd:
maken mensen elkaar er dan voor om?

is vrede dan een wens zonder bestaansrecht,
een gebed zonder end, tegen beter weten in?
En als je dan met wapens voor die vrede vecht,
is het dan geen woord zonder betekenis, zonder zin?

Gebeurt vrede als je protesteert of staakt
met de nodige onrust en chaos bovendien?
is 't als licht van een kaars die geen schaduw maakt
en dat je daarom alleen in het donker kunt zien?

We vieren Kerstmis, want daar is het toch voor?
Dus steken we kaarsen aan en schudden handen,
Maar geven we zo ook de vrede aan elkaar door?
is er dan echt het eind aan oorlog in alle landen?

Of is vrede dan misschien toch 'een staat van zijn',
van samen één zijn, ook al zijn we met velen?
Wat als mensen niet meer denken in 'mijn' of 'dijn'
en in staat zijn om samen te kunnen delen?

Nee: vrede is geen boodschap uit oude boeken;
het kent geen winnaars of verliezers op papier,
want vrede, dat zou je niet ver hoeven zoeken
- die vrede begint eigenlijk gewoon: hier...

Els Rentenaar

De Herders

De herders stonden in die nacht vooraan
en de eenvoudigen, de minsten daar, verstonden
het grote wonder, raakten opgewonden
van woorden die niet eens werden verstaan.

Men kent de namen van de mannen niet.
Er staat geschreven dat er herders waren,
drie, vier of meer, maar na tweeduizend jaren
zijn zij nog steeds een dierbaar kinderlied.

En het werd waar: de minderen zijn meer.
Zij hadden geen geschenken meegenomen.
De koningen zijn later pas gekomen,
maar herders knielden toen als eersten neer.

Van tranen of van licht, de ogen blind,
gaven zij zo zichzelf als offerande.
Met grote, ruwe, moe gewerkte handen
streelden zij zacht het nieuwgeboren kind.

©Jos Brink

Geen plaats in de herberg

Janneke: "Bijna zeven jaar geleden braken mijn vliezen op 24 december. Ik zei gelijk tegen mijn man: 'dit wordt een kerstkindje.' Ik had er een beetje rekening mee gehouden dat hij eerder zou kunnen komen omdat zijn grote zus Rebecca ook zes weken te vroeg was geboren. Maar alsnog was het een verrassing toen bij het uitstappen de auto, vol met kerstboodschappen, mijn vliezen braken. Omdat het vier weken voor mijn uitgerekende datum was, hebben we gelijk de verloskundige gebeld.

Zij ging op zoek naar een plekje om te kunnen bevallen. We woonden destijds in Amsterdam, waar je zou denken dat er genoeg ziekenhuizen zijn, maar nee hoor, nergens was plek. Ik maakte nog een grapje dat het net als bij Maria was: geen plek in de herberg. Gelukkig had het ziekenhuis in Amstelveen uiteindelijk wel een ruimte voor ons en ben ik daar op kerstavond om zeven uur 's avonds bevallen van onze gezonde zoon Nathan. De verloskundige zei dat hij nog precies op tijd was voor de kerstavondmis."

Een witte Kerst

Er was eens een man die het kerstfeest grondig wilde vieren. Hij haalde een laddertje uit de schuur en spande langs het plafond de rode papieren slingers die daarvoor garant zijn. Aan de lamp hing hij een van die rode bellen, die opgevouwen weinig lijken, maar naderhand nog aardig meevallen. Toen dekte hij de tafel. Hij had hiervoor urenlang over drie winkels verdeeld in de rij gestaan, maar het zag er dan ook goed uit. Naast elk bord stak hij ten slotte een kaarsje aan, waarvan je er tien in een doos koopt, en klapte in zijn handen. Dit was het teken om binnen te komen. Zijn vrouw en kinderen, die al die tijd in de keuken elkaar met een verlegen glimlach hadden aangekeken, kwamen bedremmeld binnen.

"Nee maar," zeiden ze, "dat had je niet moeten doen." Maar omdat hij het toch gedaan had gingen ze blij zitten en keken elkaar warm aan. "En nu gaan we niet alleen smullen," zei de man, "we moeten ook beseffen wat er nu eigenlijk gebeurd is." En hij las voor hoe Maria en Jozef alle herbergen afliepen, maar nergens was er plaats. Maar het kind werd ten slotte toch geboren, zij het in een stal. En toen begonnen ze te eten, want nu mocht het, al was er dan veel ellende in de wereld. "Kijk," zei de man "dat is nu Kerst vieren en zo hoort het eigenlijk." En daarin had hij gelijk. En zij verwonderden zich over de hardvochtigheid van al die herbergiers, maar het was ook tweeduizend jaar geleden moet je denken, zo iets kwam nu niet meer voor. En op dat ogenblik werd er gebeld. De man legde de banketstaaf die hij juist aan de mond bracht, verstoord weer op zijn bord.

"Dat is nu vervelend," zei hij, "er is ook altijd wat." Hij knoopte zijn servet los, sloeg de kruimels van zijn knie en slofte naar de voordeur. Er stond een man op de stoep met een baard en heldere, lichte ogen. Hij vroeg of hij hier ook schuilen mocht, want het sneeuwde zo. Het was namelijk een witte Kerst, dat heb ik nog vergeten te zeggen, hoe kan ik zo dom zijn. De beide mannen keken elkaar een ogenblik zwijgend aan en toen werd de een door een grote drift bevangen. "Uitgerekend op Kerstmis," zei hij, "zijn er geen andere avonden." En hij sloeg de deur hard achter zich dicht. Maar terug in de kamer kwam er een vreemd gevoel over hem en de tulband smaakte hem niet. "Ik ga nog eens even kijken," zei hij, "er is iets gebeurd, maar ik weet niet wat." Hij liep terug naar de stoep en keek in de warrelende sneeuw. Daar zag hij de man nog juist om de hoek verdwijnen, met een jonge vrouw naast zich, die zwanger was. Hij holde naar de hoek en tuurde de straat af, maar er was niemand meer te zien. Die twee leken wel in de sneeuw te zijn opgelost. Want het was, zoals gezegd, een witte Kerst. Toen hij weer in de kamer kwam zag hij bleek en er stonden tranen in zijn ogen. "Zeg maar even niets," zei hij, "die wind is wat schraal, het gaat wel weer over." En dat was ook zo, men moet zich over die dingen kunnen heen zetten. Het werd nog een heel prettig Kerstfeest, het was in jaren niet zo echt geweest. Het bleef sneeuwen, de hele nacht door en zelfs het kind werd opnieuw in een schuur geboren.

Godfried Bomans

Een wonderlijke kerstbevalling

Elin heeft weeën en verwacht haar tweede kindje. Ze vindt de weeën nog niet erg pijnlijk. We kletsen even en ik besluit haar te bezoeken. Want ik denk dat ze wel gaat bevallen. Ik loop hun straat in. Enkel de straatlantarens geven licht. Iedereen ligt nog te slapen. Bij te komen van eerste kerstdag en zich op te laden voor nog een dag vol eten, drinken en gezelligheid. Slechts één huis is al in licht gehuld. Als ik aanbel doet Daan open. Hij heeft snel een ontbijtje voor hun oudste dochter Mirthe gemaakt. Samen zitten zij aan de keukentafel. Mirthe zal zo door haar tante opgehaald worden. Ik loop direct door naar boven. Elin vangt de weeën op in hun knusse slaapkamer. De weeën komen nu elke 2 minuten. Ze is blij dat ik er ben. In een oogopslag zie ik dat de bevalling van Elin niet lang meer op zich zal laten wachten. Nog voordat de wee voorbij is bel ik de kraamzorg om assistentie te vragen. Ondertussen zet ik al mijn spullen klaar voor een thuisbevalling. Nog voordat ik alles klaar heb gezet krijgt Elin al beginnende persdrang. Ik roep Daan erbij. Mirthe is ondertussen bij de buurvrouw ondergebracht en Daan rent naar boven. Elin wordt overvallen door de persdrang. Ze wil nog graag een ander T-shirt aantrekken. Dus stapt ze uit bed. De volgende wee kondigt zich echter alweer aan. Half leunend en staand tegen het bed kan Elin de persdrang niet meer tegenhouden. Zonder echt te persen wordt op deze wee de baby geboren. Ik heb de eer om Elin haar kerstdochter aan te geven.

(door de ogen van een verloskundige)

Mijn Kerstverhaal

IK was nog maar een klein jongetje van een jaar of vijf. Mijn moeder had de doos met kerstspullen al van zolder gehaald en met mijn broer en zus hebben we de kerstboom opgetuigd. Het stalletje werd op de hoek van het dressoir gezet met een wit servet er onder. Het zag er allemaal prachtig uit. Ik mocht voor het eerst mee naar de kerstnachtdienst in de kerk. Midden in de nacht werd ik nog half slapend uit bed gehaald, en om half vier vertrokken we lopend naar de grote kerk. Het was allemaal nieuw en indrukwekkend. In de bank hing ik een beetje tegen mijn moeder aan om niet in slaap te vallen. Er werden allemaal mooie kerstliedjes gezongen. Na afloop in de kou weer huiswaarts waar de prachtige kersttafel voor het ontbijt klaarstond.

De kaarsjes om de kerststal werden aangestoken. En toen pakte mijn moeder een klein doosje en daarin zat een heel klein kindje die ze in het kribje legde. Zo hoorde het er allemaal bij. Toen was het echt Kerstmis. Heerlijk kerstbrood met roomboter en warme thee, wat een feest was dat. De hele kerstdagen waren om nooit meer te vergeten.

Ypke Broek

Het oudste kerstlied

Nu zijt welkome Jesu, lieve Heer,
Gij komt van alzo hoge, van alzo veer.
Nu zijt welkome van de hoge hemel neer.
Hier al in dit aardrijk zijt Gij gezien nooit meer. Kyrieleis.
Christe Kyrieleison, laat ons zingen blij,
Daarmed' ook onze leisen beginnen vrij.
Jezus is geboren op de heilige kerstnacht,
Van een Maged reine, die hoog moet zijn geacht. Kyrieleis.
D'herders op den velde hoorden een nieuw lied,
dat Jezus was geboren, zij wisten 't niet.
"Gaat aan geender straten en gij zult Hem vinden klaar;
Bethl'em is de stede, waar 't is geschied voorwaar." Kyrieleis.
D'heilige drie Koon'gen uit zo verre land,
zij zochten onze Here met offerhand.
Z'offerden ootmoedelijk myr', wierook ende goud
t'ere van den Kinde, dat alle ding behoudt. Kyrieleis.

(Handschrift Begijnhof Amsterdam, omstreeks 1600)

Vier kaarsen

Er brandden eens vier kaarsen. Het was zo stil dat men ze kon horen spreken. De eerste kaars zei: "Ik ben de VREDE. Jaren heb ik mijn best gedaan. Ik hoopte dat de mensen geen ruzie meer zouden maken, geen wapens meer zouden gebruiken en elkaar niet meer zouden slaan bij een meningsverschil. Maar er blijft oorlog en waar een paar mensen samen komen blijft er ruzie ontstaan. Wat heeft het voor zin dat ik blijf branden? Niemand kan mij tegenhouden." Haar vlammetje werd snel kleiner en doofde uit.

De tweede kaars zei: Ik ben het VERTROUWEN. Ik leer mensen om te geloven in het leven zelf en in elkaar. Ik leer hen dat ze samen iets moois kunnen maken, maar ze luisteren niet. Hun vertrouwen is zo klein. Ze geloven alleen in narigheid en in dromen, die wegvliegen als een veertje. Mensen vertrouwen niet eens meer op hun eigen hart. Ze geloven niet in het waarom van hun bestaan". Ze stopte met praten en blies zich met het laatste zuchtje uit.

Toen sprak de derde kaars met zachte stem: Ik ben de LIEFDE. Ik heb de kracht niet gekregen om te blijven branden. De mensen negeren mij. Ze vergeten zelfs hun naasten te beminnen. Ik had zo gehoopt dat ik de mensen kon helpen om elkaar warmte te geven. Ik wilde hen het gevoel geven dat er altijd iemand was die van hen hield, ook al wisten ze dat zelf niet. Ze wachtte niet langer en doofde uit.

Plots kwam er een kind aan. Zij zag de drie gedoofde kaarsen. Ze keek naar de vrede, waarvan het licht verdwenen was, naar het vertrouwen die het nodig had gevonden zijn vlammetje te doven en naar de liefde, die nog een restje warmte uitstraalde. "Waarom branden jullie niet langer?" riep het kind onzeker. De drie kaarsen vertelden wat er allemaal gebeurd was. Het kind werd bleek en begon te huilen.

Toen klonk de stem van de vierde kaars: 'Wees niet bang mijn kind. Zolang ik brand, kunnen we de andere kaarsen aansteken. Want ik ben de HOOP'. Met glanzende ogen nam het kind de kaars van de hoop en stak de andere kaarsen weer aan. En het kleine meisje koesterde het vlammetje van de hoop.

Laten wij ook de HOOP, het VERTROUWEN, de VREDE en de LIEFDE bewaren en koesteren. Dan groeit het licht van Kerstmis uit tot een groot licht. Voor vandaag, voor morgen, voor altijd.

Trees van Velzen, 2016

De magie van de 'snowglobe'

Wie kent ze niet: 'snowglobes', magische glazen bollen die gevuld zijn met kleine sneeuwvlokjes en een winters tafereel. Als je even schudt, dan is het net alsof het sneeuwt in die miniwereld binnenin. Maar behalve een betoverend effect biedt de snowglobe een verrassende les: als de wereld op z'n kop staat, als alles wat je vertrouwt, is ondergesneeuwd lijkt en de chaos alles wat je kent verstrooit, dan vind je sneller evenwicht als je een band met anderen hebt. Als alles en iedereen weer met elkaar verbonden is, dan komt de boel vanzelf weer tot rust. Zo zie je hoe de sneeuwbofysica inzicht biedt in veerkracht en herstel, maar vertrouw vooral op de hand die onze globe vasthoudt.

Els Rentenaar

WIST JE
DAT ALS JE
DOOR DE *kiertjes*
VAN JE OGEN NAAR DE
Kerstboom KIJKT
ALLES NET IETS
lichter LIJKT